

**Zarządzenie nr 170/2018
Burmistrza Sośnicowic
z dnia 12.12.2018r.**

**w sprawie: przyjęcia procedury poboru prób odpadów paleniskowych oraz paliwa stałego
w ramach kontroli gospodarstw domowych położonych na terenie Gminy
Sośnicowice, na których dla potrzeb grzewczych wykorzystuje się paliwa stałe.**

Na podstawie art. 9u ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. – Dz. U. z 2018r. poz. 1454 ze zm.), art. 29 i 30 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t.j. – Dz. U. z 2018r. poz. 992 ze zm.) oraz art. 379 i 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. – Dz. U. z 2018r. poz. 799), Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa Śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017r. poz. 2624)

zarządzam co następuje:

§1

Przyjmuje się procedurę poboru prób odpadów paleniskowych oraz paliwa stałego w ramach kontroli gospodarstw domowych położonych na terenie Gminy Sośnicowice, na których dla potrzeb grzewczych wykorzystuje się paliwa stałe – załącznik nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§2

Przyjmuje się instrukcję bezpiecznego pobierania próbek do badań – załącznik nr 2 do niniejszego Zarządzenia.

§3

Przyjmuje się wzór upoważnienia do kontroli – załącznik nr 3 do niniejszego Zarządzenia.

§4

Przyjmuje się wzór protokołu kontroli – załącznik nr 4 do niniejszego Zarządzenia.

§5

Wykonanie Zarządzenia powierza się Zastępcy Burmistrza Sośnicowic.

§6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

BURMISTRZ
Leszek Kołodziej

Procedura poboru prób odpadów paleniskowych oraz paliwa stałego w ramach kontroli gospodarstw domowych położonych na terenie Gminy Sośnicowice, na których dla potrzeb grzewczych wykorzystuje się paliwa stałe.

§1

Do przeprowadzania kontroli uprawnieni są pracownicy Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach posiadający imienne upoważnienia Burmistrza Sośnicowic do wykonywania przedmiotowych czynności kontrolnych.

§2

Osoby uprawnione, o których mowa w §1 legitymujące się imiennymi upoważnieniami wydanymi przez Burmistrza Sośnicowic, mają prawo do:

- 1) Wstępu wraz z niezbędnym sprzętem w godzinach od 6:00 do 22:00 na teren nieruchomości, obiektu lub ich części, celem oględzin, pobrania próbki;
- 2) Przeprowadzenia badań lub wykonania innych czynności kontrolnych, w tym w szczególności:
 - a) dokonania oględzin kotłowni, miejsca składowania opału/materiału do spalania,
 - b) sprawdzenie sortymentu do spalania,
 - c) poboru próbki odpadów paleniskowych lub próbki paliwa stałego do badań.
- 3) Wykonania innych niezbędnych czynności kontrolnych w tym: żądania pisemnych lub ustnych informacji, wzywania i przesłuchiwanie osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;
- 4) Żądania okazania dokumentów i udostępniania wszelkich danych związanych z problematyką kontroli;
- 5) Pracownicy Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach przygotowują wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Gliwicach w przypadku:
 - a) potwierdzenia przez akredytowane laboratorium (sporządzona przez laboratorium ocena/ekspertyza) spalania odpadów,
 - b) stwierdzenia przez upoważnionych do kontroli pracowników Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach spalania paliwa zabronionego do stosowania poprzez Uchwałę nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017r. w sprawie: wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw,
lub
potwierdzenia przez akredytowane laboratorium (sporządzoną przez laboratorium ocena/ekspertyza) spalania paliwa zabronionego do stosowania poprzez Uchwałę nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7

kwietnia 2017r. w sprawie: wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

§3

Kontrolą objęte zostaną gospodarstwa domowe położone na terenie Gminy Sośnicowice.

§4

Kontrola przebiegać będzie w następujących etapach:

- 1) Otrzymanie informacji, zgłoszenie lub własną obserwacją o podejrzeniu popełnienia wykroczenia termicznego przekształcania odpadów (spalania odpadów) poza spalarniami odpadów w paleniskach gospodarstw domowych lub spalania paliwa zakazanego do stosowania;
- 2) Przybycie w rejon posesji objętej kontrolą i wejście na jej teren zgodnie z przepisami prawa;
- 3) Przedstawienie się, podanie prawnych i faktycznych powodów kontroli oraz okazania upoważnienia do jej przeprowadzenia;
- 4) Ustalenie właściciela/użytkownika/najemcy/dzierżawcy kontrolowanej posesji oraz ustalenie osoby, która fizycznie dokonywała czynności palenia w piecu/kominku;
- 5) Wejście wspólnie z osobą kontrolowaną do pomieszczenia, w którym znajduje się piec/kominek do spalania opału;
- 6) Dokonanie wzrokowych oględzin pieca/kominka, otoczenia wokół pieca/kominka, zwłaszcza miejsca składowania opału;
- 7) W przypadku uzasadnionego podejrzenia termicznego przekształcania odpadów poza spalarnią odpadów (spalanie odpadów w piecu/kominku), otwarcie pieca/kominka przez osobę kontrolowaną z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i wzrokowe ustalenie spalane go materiału;
- 8) W przypadku podejrzenia popełnienia wykroczenia polegającego na termicznym przekształcaniu odpadów (spalania odpadów) i kwestionowaniu tego faktu przez kontrolowanego, następuje dokonanie poboru próbki do badań przy obecności kontrolowanego w następujący sposób:
 - a) przyniesienie sprzętu do pobrania próbki, w szczególności wiaderka ze stali nierdzewnej, łopatkę ze stali nierdzewnej oraz pojemnika ze stali nierdzewnej wraz z plombą,
 - b) pobranie z pieca/kominka próbek pierwotnych odpadów paleniskowych do wiaderka z różnych miejsc w ilości od 2 do 5 litrów,
 - c) wymieszanie próbek pierwotnych odpadów paleniskowych w wiaderku, z których powstanie próbka ogólna,
 - d) pobranie z próbki ogólnej – próbki laboratoryjnej, która przeznaczona będzie do analizy i przełożenie jej do pojemnika ze stali nierdzewnej,
 - e) zamknięcie pojemnika i założenie plomby z numerem oraz dokonanie odpowiedniej adnotacji w protokole kontroli.
- 9) W przypadku podejrzenia spalania paliwa zabronionego do stosowania poprzez Uchwałę nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017r.

w sprawie: wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw i kwestionowaniu tego faktu przez kontrolowanego, następuje dokonanie poboru próbki do badań przy obecności kontrolowanego w następujący sposób:

- a) przyniesienie sprzętu do pobrania próbki, w szczególności wiaderka ze stali nierdzewnej, łopatkę ze stali nierdzewnej oraz pojemnika ze stali nierdzewnej wraz z plombą,
 - b) pobranie z miejsca składowania opału próbek pierwotnych paliwa stałego do wiaderka z różnych miejsc w ilości od 2 do 5 litrów, a w przypadku gdy jest to drewno kawałek,
 - c) wymieszanie próbek pierwotnych opału stałego w wiaderku, z których powstanie próbka ogólna,
 - d) pobranie z próbki ogólnej paliwa stałego – próbki laboratoryjnej, która przeznaczona będzie do analizy i przełożenie jej do pojemnika ze stali nierdzewnej,
 - e) w przypadku, gdy paliwem stałym jest drewno do badania pobiera się próbkę drewna, którą umieszcza się w worku,
 - f) zamknięcie worka z próbką paliwa stałego poprzez założenie plomby z numerem oraz dokonanie odpowiedniej adnotacji w protokole kontroli.
- 10) Obligatoryjne sporządzenie protokołu, z każdej wykonanej kontroli paleniska i rodzaju stosowanego paliwa;
- 11) Odczytanie na głos sporządzonego protokołu, a następnie przedłożenie go osobie kontrolowanej do podpisu oraz pouczenie jej o treści art. 380 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska, tj. o treści:
protokół podpisują kontrolujący oraz kierownik kontrolowanego podmiotu lub kontrolowana osoba fizyczna, którzy mogą wnieść do protokołu zastrzeżenia i uwagi wraz z uzasadnieniem.
W razie odmowy podpisania protokołu przez kierownika kontrolowanego podmiotu lub kontrolowaną osobę fizyczną kontrolujący umieszcza o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni, przedstawić swoje stanowisko na piśmie burmistrzowi.
- 12) Dostarczenie pobranej próbki odpadów paleniskowych lub próbki paliwa stałego do akredytowanego laboratorium, z którym Gmina Sońnicowice ma podpisaną umowę;
- 13) Dalsze czynności wykonuje się zgodnie z Kodeksem postępowania w sprawach o wykroczenia.

§5

Utрудnianie lub udaremnienie kontroli zgodnie z art. 255 Kodeksu Karnego stanowi przestępstwo podlegające karze pozbawienia wolności do lat 3.

BURMISTRZ
Leszek Kołodziej

Instrukcja bezpiecznego pobierania próbek do badań

§1

Warunki dopuszczenia pracownika do poboru próbek:

- 1) Do pracy w zakresie pobierania próbek spalanego materiału w piecach/kominkach lub próbek paliwa stałego mogą zostać dopuszczeni pracownicy posiadający odpowiedni certyfikat o ukończeniu szkolenia pn. „Pobieranie próbek odpadów paleniskowych w ramach prowadzenia czynności kontrolnych przeprowadzanych przez Straże Miejski i Gminne oraz pracowników samorządowych”;
- 2) Do pracy w zakresie pobierania próbek paliwa stałego mogą zostać dopuszczeni pracownicy posiadający odpowiedni certyfikat o ukończeniu warsztatów edukacyjnych i uzyskaniu wiedzy niezbędnej do pełnienia roli rzeczoznawcy w zakresie wdrażania uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/36/1/2017 w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

§2

Czynności zabronione:

- 1) Osobom postronnym i nieupoważnionym zabrania się pobrania próbek odpadów paleniskowych lub paliwa stałego;
- 2) Zabrania się wstępu na teren posesji celem przeprowadzenia kontroli bez posiadania upoważnienia udzielonego przez Burmistrza Sośnicowic;
- 3) Zabrania się dokonywania czynności kontrolnych bez obecności właściciela/użytkownika/najemcy/dzierżawcy nieruchomości.

§3

Czynności wykonywane przed podjęciem poboru próbek:

- 1) Sprawdzenie stanu wyposażenia niezbędnego do pobrania próbek;
- 2) Sprawdzenie stanu środków ochrony osobistej. W razie stwierdzenia jakichkolwiek braków lub usterek należy niezwłocznie o tym powiadomić przełożonego;
- 3) W przypadku stwierdzenia, że warunki pracy nie spełniają wymogów bhp i stwarzają zagrożenie bezpieczeństwa, należy odstąpić od czynności kontrolnych.

Zasady i sposoby bezpiecznego pobierania próbek:

- 1) Podczas poboru próbek odpadów z palenisk należy zachować szczególną ostrożność;
- 2) Pobierający próbkę powinien posiadać strój ochronny: fartuch ochronny ognioodporny, rękawice ochronne ognioodporne, okulary ochronne, maseczka przeciw pyłowa, buty pełne;
- 3) Przed otwarciem drzwiczek paleniska należy upewnić się, że przepustnica spalin jest w pozycji otwartej i obligatoryjnie wyłączyć nadmuch powietrza;
- 4) Podczas otwierania drzwiczek paleniska należy zachować szczególną ostrożność ze względu na możliwość cofnięcia się płomienia na skutek dopływu większej ilości powietrza;
- 5) Pobraną próbkę odpadów paleniskowych z gorącego pieca należy niezwłocznie umieścić w naczyniu ze stali nierdzewnej w celu wystudzenia.

BURMISTRZ

Leszek Kołodziej

WZÓR

UPOWAŻNIENIE Nr
Burmistrza Sośnicowic
z dnia

Na podstawie art. 33 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. – Dz. U. z 2018r. poz. 994), art. 379 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. – Dz. U. z 2018r. poz. 799), art. 9u ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. – Dz. U. z 2018r. poz. 1454), Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa Śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017r. poz. 2624) oraz § 1 i § 2 procedury poboru prób odpadów paleniskowych oraz paliwa stałego w ramach kontroli gospodarstw domowych położonych na terenie Gminy Sośnicowice, na których dla potrzeb grzewczych wykorzystuje się paliwa stałe, będącej załącznikiem do Zarządzenia nr 170/2018 Burmistrza Sośnicowic z dnia 12 grudnia 2018r.

upoważniam

Pana/Panią*

.....
/imię, nazwisko i stanowisko służbowe/

(legitymującego się/legitymującą* się dowodem osobistymwydanym
/seria i numer/

przez dnia)

do przeprowadzania kontroli:

1. palenisk domowych w gospodarstwach domowych położonych na terenie Gminy Sośnicowice, w tym: poboru prób odpadów paleniskowych, *
2. stosowanego opału (substancji) dla celów grzewczych, w tym: poboru prób paliwa stałego w ramach kontroli gospodarstw domowych położonych na terenie Gminy Sośnicowice.

Upoważnienia udziela się na czas,
a także na czas realizacji przedmiotowego zadania.

Niniejsze upoważnienie nie uprawnia do udzielania dalszych upoważnień w przedmiotowym zakresie.

Upoważnienie może być w każdym czasie zmienione lub odwołane.

POUCZENIE

Na podstawie art. 379 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. - Dz. U. z 2018r. poz. 799) kontrolujący, wykonując kontrolę z upoważnienia Burmistrza Sośnicowic, jest uprawniony do:

1. Wstępu wraz z rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem w godzinach od 6 do 22 na teren nieruchomości, obiektu lub ich części;
2. Przeprowadzania badań lub wykonania innych niezbędnych czynności kontrolnych;
3. Żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego;
4. Żądania okazania dokumentów i udostępniania wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

Obowiązki kontrolowanego

1. Umożliwić wstęp na teren posesji zgodnie z zapisami art. 379 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. - Dz. U. z 2018r. poz. 799);
2. Umożliwić kontrolującemu przeprowadzenie badań lub wykonania niezbędnych czynności kontrolnych;
3. Okazać na żądanie kontrolującego dokumenty mające związek z problematyką kontroli.

Zgodnie z art. 225 ust. 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (t.j. - Dz. U. z 2018r. poz. 1600) „kto osobie uprawnionej do przeprowadzania kontroli w zakresie ochrony środowiska lub osobie przybranej jej do pomocy udaremnia lub utrudnia wykonanie czynności służbowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.”

Prawa kontrolowanego

1. Kontrolowany ma prawo do uczestniczenia w prowadzonym postępowaniu na zasadach określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia;
2. Kontrolowana osoba fizyczna może wnieść do protokołu zastrzeżenia i uwagi wraz z uzasadnieniem (art. 380 ust. 2 ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska);
3. Kontrolowana osoba fizyczna może odmówić podpisania protokołu i w terminie 7 dni przedstawić Burmistrzowi Sośnicowic swoje stanowisko na piśmie. Kontrolujący zobowiązany jest umieścić w protokole wzmiankę o odmowie podpisania (art. 380 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska).

* niepotrzebne skreślić

WZÓR

PROTOKÓŁ KONTROLI

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

art. 9u ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. - Dz. U. z 2018r. poz. 1454), art. 29, 30 i 191 ustawy z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (t.j. – Dz. U. z 2018r. poz. 992) oraz art. 379 i 380 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. - Dz. U. z 2018r. poz. 799), Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa Śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2017 r. poz. 2624).

Protokół kontroli spisany w dniu w miejscowości
na nieruchomości położonej przy ulicy

Godzina rozpoczęcia kontroli.....

KONTROLA ZOSTAŁA PRZEPROWADZONA PRZEZ:

LP.	IMIĘ I NAZWISKO	FUNKCJA	REPREZENTOWANA JEDNOSTKA
1.			
2			
3.			
4.			
5.			

Przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Sośnicowicach przedstawili Kontrolowanemu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

- Upoważnienia Nr, wydanego przez Burmistrza Sośnicowic z dnia,
- Upoważnienia Nr, wydanego przez Burmistrza Sośnicowic z dnia,

W OBECNOŚCI WŁAŚCIELCA / UŻYTKOWNIKA / NAJEMCY / DZIERŻAWCY:

.....
.....

ZAKRES PRZEDMIOTOWY KONTROLI:

- sprawdzenie rodzaju spalanych substancji w celach grzewczych,
- kontrola pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ustawy o odpadach oraz Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa Śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

USTALENIA KONTROLI:

1 Według oświadczenia właściciela/użytkownika/najemcy/dzierżawcy* nieruchomości położona w przy ul. zamieszkiwana jest przez osobę/osoby/osób*.

2 Opis stanu faktycznego stwierdzonego w trakcie kontroli:

a) nieruchomość wyposażona jest w pojemnik/pojemników* na odbiór odpadów przeznaczone do gromadzenia

b) nieruchomość jest wyposażona w worki do gromadzenia

c) odpady są segregowane / nie są segregowane*

d) Stwierdzono/nie stwierdzono* magazynowanie/składowanie* odpadów w miejscu do tego nieprzeznaczonym

e) Przeprowadzono kontrolę paleniska w kotle oznaczonym tabliczką znamionową/nie posiadającym tabliczki znamionowej*

f) Stwierdzono/nie stwierdzono* w bezpośrednim otoczeniu kotła składowanie odpadów, w postaci

g) Kocioł zasilany jest opałem stałym, który stanowi

Kontrolowany udokumentował dostawę opału poprzez okazanie*

.....
.....

Kontrolowany nie udokumentował dostawy opału.*

h) Stwierdzono naruszenia i nieprawidłowości:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3 Pobrano próbkę odpadów paleniskowych do badań w sposób zgodny z Zarządzeniem nr 170/2018 Burmistrza Sośnicowic z dnia 12.12.2018r.

Próbki pierwotne odpadów paleniskowych pobrano łopatką ze stali nierdzewnej z

.....
w ilości

Po wymieszaniu próbek pierwotnych w wiaderku ze stali nierdzewnej pobrano próbkę ogólną w ilości....., którą umieszczono w pojemniku wykonanym ze stali nierdzewnej.

Pojemnik ze stali nierdzewnej, w którym umieszczono próbkę odpadów paleniskowych zamknięto i zabezpieczono plombą symbol/numer

3a Nie pobrano próbek odpadów paleniskowych do badań.*

4 Pobrano próbkę opału stałego do badań w sposób zgodny z Zarządzeniem nr 170/2018 Burmistrza Sośnicowic z dnia 12.12.2018r.

Próbki pierwotne opału pobrano łopatką ze stali nierdzewnej w ilości

Po wymieszaniu próbek pierwotnych w wiaderku ze stali nierdzewnej pobrano próbkę ogólną w ilości....., którą umieszczono w pojemniku wykonanym ze stali nierdzewnej/w worku.

Pojemnik ze stali nierdzewnej/worek, w którym umieszczono próbkę paliwa stałego zamknięto/zawiązano i zabezpieczono plombą symbol/numer

4a Nie pobrano próbek opału stałego do badań.*

5 Zastrzeżenia i uwagi Kontrolowanego wraz z uzasadnieniem:

.....
.....
.....

.....
.....

ZAŁĄCZNIKI DO PROTOKOŁU:

- Dokumentacja zdjęciowa wykonana podczas kontroli
-
-

Na tym protokół zakończono i odczytano.

PODPISY OSÓB WYKONUJĄCYCH CZYNNOŚCI
KONTROLNE:

PODPISY WŁAŚCICIELA/UŻYTKOWNIKA/NAJEMCY/
DZIERŻAWCY:

1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	
5.	

Kontrolowany odmówił podpisania protokołu z powodu*:

.....
.....

Godzina zakończenia kontroli:

Pouczenie:

Na podstawie art. 380 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska:

1. Z czynności kontrolnych kontrolujący sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kierownikowi kontrolowanego podmiotu lub kontrolowanej osobie fizycznej;
2. Protokół podpisują kontrolujący oraz kierownik kontrolowanego podmiotu lub kontrolowana osoba fizyczna, którzy mogą wnieść do protokołu zastrzeżenia i uwagi wraz z uzasadnieniem;
3. W razie odmowy podpisania protokołu przez kontrolowaną osobę fizyczną kontrolujący umieszcza o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie Burmistrzowi Sośnicowic.

*niepotrzebne skreślić